



Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Oslo kommune Vann- og avløpsetaten
Postboks 4704 Sofienberg
0506 OSLO

Vår dato: 01.10.2015
Vår ref.: 201501573-5
Arkiv: 311
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Eline Nordseth Berg
22959210/enbe@nve.no

Permanent senkning av HRV med 0,5 m i Langlivann, Oslo kommune - tiltaket er vurdert ikke konsesjonspliktig

Vi viser til søknad av 27.02.2015 om tillatelse til permanent senkning av HRV med 0,5 m i Langlivann i Oslo kommune. NVE skal på bakgrunn av opplysningene i søknaden avgjøre om utbyggingen medfører slike skader eller ulemper for allmenne interesser at tiltaket må ha konsesjon etter vannressursloven § 8.

Orientering om tiltaket

Langlivannet ligger på grensen mellom Oslo og Ringerike, nord for Bogstadvannet i Oslo. Det ble først oppdemt på 1600-tallet, men den nåværende demningen ble bygget i perioden 1938-42. Dammen er 38 m høy og reguleringsgrensene er fastsatt til 25 m, mellom 290,0 moh. og 315,24 moh. Dammen er utstyrt med et flomavledningsorgan med en sektorluke opprinnelig brukt ved tømmerfløting. Åpningen av sektorluka gjør det mulig å etablere en høyeste vannstand på 314,74 moh., altså 0,5 m lavere enn HRV.

Av praktiske årsaker har Oslo kommune de siste ti årene valgt å ha høyeste nivå på 314,74 moh. I praksis betyr det at HRV har ligget på 314,74 moh. de siste ti årene. Dette har aldri vært vurdert etter vannressursloven, derfor ber Oslo kommune nå om formalisering av «ny» HRV.

Høring

Søknaden er sendt Oslo kommune og Fylkesmannen i Oslo og Akershus på høring. NVE har mottatt følgende uttalelser:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har uttalt følgende i brev av 02.09.15:

«Bakgrunn

Det er søkt om permanent senkning av HRV (høyeste regulerte vannstand) med 0,5 meter. Langlivannet er demmet opp med en 25 m høy betongdam. Innsjøen fungerer som reservedrikkevannskilde for Oslo, og reguleres ikke lenger aktivt til drikkevannsforsyningen. Dagens faste overløp er på HRV. I forbindelse med en anordning for å sikre mulig fremtidig tømmerfløting er det et bjelkestengsel som fungerer som overløp, og dette ligger 0,5 m under HRV. Det opplyses i søknaden at HRV i praksis har vært senket med 0,5 m de siste ti årene.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Ifølge søknaden har det alltid vært restriksjoner for allmennheten langs vannet: Bading, fiske og padling var og er fremdeles forbudt der. Konsekvenser av senkningen av HRV for allmennheten er derfor minimale. Tilgangen til dammen er sperret for uvedkommende med gjerde og port. Vann- og avløpsetaten mener at konsekvenser totalt sett av en permanent senkning av HRV for Langlivannet er svært små.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen vurderer saken i første rekke i forhold til berørte naturverdier og konsekvenser for vannmiljøet.

Ifølge nasjonale databaser er det ingen spesielle rødlistearter eller viktige naturtyper som blir berørt. Fylkesmannen kjenner heller ikke til andre registreringer som er gjennomført. Ifølge Vann-Nett er Langlivann oppført i klassen med risiko og har en antatt moderat tilstand.

Vi kan opplyse at vann- og avløpsetaten har fått gjennomført en gjennomgang av drikkevannsmagasiner i Marka etter Vannforskriften (rapport NIVA 2013). Det fremgår i rapporten at OFA ikke har noen opplysninger om fiskebestandene i innsjøen da det ikke er lov å fiske der. Høyst sannsynlig består fiskefaunaen av de samme artene som i de ovenforliggende innsjøer; abbor, ørret, sik og ørekyt. Langlivannet har for det meste bratte sider og nedbørfeltet er langt og smalt. Det medfører at de fleste bekkene som kommer inn fra siden er korte og bratte og nokså små. Kun i innløpsenden er det bekker som kan tjene som gytebekker for ørret. Ifølge rapporten synes det ikke å kunne utløse tiltak etter Vannforskriften forutsatt at man ikke praktiserer reguleringen hardere enn det man gjør i dag, i innsjøen selv, i innløp eller i utløp. Man bør bestrebe seg på å holde vannstandsvariasjonene så lave som mulig, samt at man bør unngå å gjøre momentane endringer i vannføringen i utløpselva.

Vi kan opplyse at det er begrenset regulering av vannstanden i Langlivannet vinterstid for å sørge for vanntilførselen til et alpinanlegg som har vannuttak fra Sørkedalselva. Dette opprettholder minstevannføringen i Sørkedalselva, og er et avbøtende tiltak for å ivareta hensynet til bestanden av elvemusling i elva. En senkning av HRV vil ikke ha konsekvenser for dette tiltaket.

Fylkesmannen har ikke innvendinger til at HRV tillates senkes permanent med 0,5 meter slik det har vært praktisert de siste 10 årene. Vi viser til at innsjøen er en kunstig dam som er demmet opp med i alt 25 m, og at en senkning på 0,5 meter er lite i forhold til dette. Innsjøen har dessuten bratte sider og det er lite av innsjøarealet som blir berørt. Vi anser at kunnskapsgrunnlaget jf. naturmangfoldloven § 8 er tilstrekkelig ivaretatt.»

Oslo kommune Bymiljøetaten har uttalt følgende i brev av 01.09.15:

«Vi viser til søknad fra vann- og avløpsetaten, Oslo kommune til Norges vassdrags- og energidirektorat om permanent senkning av HRV med 0,5 m i Langlivannet.

Bymiljøetaten (BYM) har ingen spesielle innvendinger mot søknaden. Senkningen av HRV er i praksis allerede foretatt. Langlivannet fungerer per i dag som reservedrikkevannskilde og det er derfor sterke restriksjoner for allmennheten langs vannet. Blant annet er bading, padling og fiske forbudt.

BYM vil imidlertid bemerke at det er registrert verdifulle naturtyper og rødlistede arter i området, men disse er knyttet til skogen rundt vannet og blir ikke negativt påvirket av senkningen av HRV.»

NVEs vurdering

Som Bymiljøetaten påpeker er det ikke registrert arter som er rødlistede eller av stor forvaltningsinteresse i det området som må kunne sees på som påvirket av det omsøkte tiltaket.

Langs den sørøstre bredden av Langlivannet er det registrert en lokalitet med rik blandingsskog i lavlandet, som er en viktig naturtype. Innad i denne er det en del registreringer på arter av særlig forvaltningsinteresse. Det er NVEs vurdering at naturtypen ikke blir påvirket av tiltaket. Dette er fordi senkningen er liten i forhold til full reguleringshøyde, og fordi tiltaket i praksis har vært gjennomført over lengre tid allerede. Videre ser ikke NVE det som sannsynlig at de nevnte artene blir negativt påvirket av tiltaket, da naturtypen ikke blir det.

NVEs vurdering med tanke på naturmangfold er gjort på bakgrunn av søk i Naturbase og Artsdatabanken (17.09.15).

Det er ikke registrert kulturminner i området, jf. Kulturminnesøk (17.09.15).

Ifølge Markadatabasen går det en skogsbilvei som brukes som sykkelvei på vestsiden av Langlivannet. Denne veien går langs hele vannet. Som det blir påpekt i høringsuttalelsene er sidene på vannet bratte og vannspeilet blir ikke redusert i vesentlig grad av en permanent senkning av HRV. Dette tilsier også at sykkelveien, som ligger på en kant ovenfor vannet, ikke blir påvirket av senkningen. Heller ikke visuelt er det trolig at senkningen vil ha innvirkning, særlig da vannet tidligere ble regulert. NVEs vurdering med tanke på brukerinteresser i området er at tiltaket ikke vil ha innvirkning på disse.

NVE påpeker at ingen andre aspekter ved reguleringen ved Langlivann skal endres ved et eventuelt konsesjonsfritak.

NVEs vedtak

Med hjemmel i vannressursloven § 18 og delegering til NVE fra Olje- og energidepartementet av 19. desember 2000, vedtar NVE at tiltaket ikke trenger konsesjon etter vannressursloven § 8.

Vi gjør oppmerksom på at selv om tiltaket ikke er konsesjonspliktig etter vannressursloven, gjelder aktsomhetsregelen i vannressursloven § 5 og vannressursloven § 41 om nedlegging av vassdragsanlegg.

Denne avgjørelsen gjelder under forutsetning av at tiltaket settes i gang senest innen tre år fra vedtakets dato, jf. vannressursloven § 27. Det kan søkes om utsettelse én gang.

Videre saksbehandling

NVEs konklusjon bygger på de opplysningene som er gitt i søknaden av 27.02.2015. Ved endringer i planene må ny melding sendes, slik at NVE kan vurdere konsesjonsplikten på nytt.

Videre gjør vi oppmerksom på at tiltakshaver selv må avklare forholdene til de private interessene som eventuelt blir berørt som følge av tiltaket. NVE vurderer ikke de privatrettslige forholdene.

Om klage og klagerett

Klageberettigede kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Oslo kommune - Bymiljøetaten